

WayScience

2nd International Scientific
and Practical Internet Conference

«Integration of Education, Science and Business
in Modern Environment: Winter Debates»

II Міжнародна науково-практична інтернет-конференція

«Інтеграція освіти, науки та бізнесу в
сучасному середовищі: зимові диспути»

Editorial board of International Electronic Scientific and Practical Journal «WayScience»

The editorial board of the Journal is not responsible for the content of the abstracts and may not share the author's opinion.

Інтеграція освіти, науки та бізнесу в сучасному середовищі: зимові диспути: тези доп. II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 4-5 лютого 2021 р. – Дніпро, Україна, 2021. – Т.1. – 502 с.

(Integration of Education, Science and Business in Modern Environment: Winter Debates: abstracts of the 2nd International Scientific and Practical Internet Conference, February 4-5, 2021. – Dnipro, Ukraine, 2021. – P.1. – 502 p.)

2nd International Scientific and Practical Internet Conference "Integration of Education, Science and Business in Modern Environment: Winter Debates" devoted to the search for the latest ideas for the development of state at the international, national and regional levels.

Topics cover all sections of the International Electronic Scientific and Practical Journal "WayScience", namely:

- public administration;
- philosophical sciences;
- economic sciences;
- historical sciences;
- legal sciences;
- agricultural sciences;
- geographic sciences;
- pedagogical sciences;
- psychological sciences;
- sociological sciences;
- political sciences;
- philological sciences;
- technical sciences;
- medical sciences;
- chemical sciences;
- biological sciences;
- physical and mathematical sciences;
- other professional sciences.

Dnipro, Ukraine – 2021

КАРТОГРАФІЧНИЙ МЕТОД ДОСЛІДЖЕННЯ ЯК ОДИН ІЗ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Барвінок Наталія Володимирівна

викладач кафедри географії

та методики її навчання

Уманський державний педагогічний

університет імен Павла Тичини

barvinok.n@udpu.edu.ua

Про значення географічної карти наголошено в багатьох висловлюваннях відомих географів, які стали вже крилатими: «Карта важливіша за текст, бо говорить часто яскравіше, наочніше, лаконічніше, ніж найкращий текст» (П. Семенов-Тян-Шанський); «Карта – це альфа і омега географії» (М. Баранський); «Карта – друга мова географії» (М. Баранський) т.д [4, с.1].

Географічні карти мають велике практичне і наукове значення, а розвиток картографії завжди визначався потребами життя. Карта знайома кожній людині ще починаючи зі шкільних років. Карта - це повсякденне явище в нашому житті. Але саме ця повсякденність нерідко приводить до спрощеного погляду на карту, її недооцінки, неповного використання закладених у ній можливостей. Важливо не тільки мати добру карту, але і вміти працювати з нею, максимально використовуючи всі її можливості [1, с.8].

Вже досить давно відомо, що географічні карти використовуються як засіб дослідження. Починаючи з античних часів і до наших днів географічні карти служать для систематизації знань, створення та розвитку філософських уявлень про світ, для наукового пізнання, для практичної діяльності, отримання якісної та кількісної інформації про місцевість та явища, які зображені на карті. Наведені способи використання карт мають розвиток вже досить довготривалий час.

Початок розвитку картографічного методу дослідження можна пов'язати із початком розвитку людства як суспільства. Ще у первісному суспільстві картографічні малюнки та спрощені плани слугували для орієнтування у просторі задовго до виникнення писемності, для розуміння взаємного розміщення об'єктів і явищ навколишнього середовища та для практичних потреб. Такі карти вказували місця полювання, випасу тварин, розташування угідь та сусідніх поселень, а головне — стежки, річки, дороги, різні орієнтири тощо.

Перші способи визначення за картами відстаней, підрахунок площ почали застосовуватись у Давньому Єгипті, античній Греції та Римі, що пов'язано із розвитком математики в ті часи. Ціла система методів використання карт з'явилася в Епоху Великих географічних відкриттів, які і стали поштовхом широкому застосуванню карт та створенню нових картографічних творів. Великий картограф Герард Меркатор (1512-1594 рр.), якого називають «Королем Картографів», супроводжував карти настановами та вказівками щодо використання, адже розумів необхідність практичного використання картографічних творів.

В кінці XVIII - початку XIX ст. з'явилися перші ідеї використання карт для наукового дослідження, що пов'язано з потребою систематизації великої кількості фактичного матеріалу, що накопичувався до того часу науками про Землю, (наприклад, географією, кліматологією, геологією). Це призвело до створення перших наукових карт. Інтенсивний розвиток географічної науки і стало підґрунтям для інтенсивного розвитку топографії і картографії, а, особливо, тематичного картографування [3, с.6].

К.О. Саліщев у 1948 році вперше запропонував, а в 1955 році уточнив поняття картографічного методу дослідження та його визначення, охарактеризував його, як метод дослідження географічних карт для опису, аналізу та пізнання явищ, для отримання нових

знань і характеристик, для вивчення процесів розвитку, встановлення просторових взаємозв'язків та прогнозування явищ [5, с.23].

Сьогодні за допомогою карт вирішується надзвичайно багато наукових і практичних завдань, що зумовлює формування картографічного методу дослідження. Він вивчає особливості та напрямки застосування картографічних творів (карт, атласів, глобусів та ін.) в різних сферах практичної, наукової, навчальної діяльності, розробляє методику роботи з картографічними творами та оцінку надійності одержаних за допомогою карт результатів. Методика використання карт розробляються не тільки картографами, але й спеціалістами тих галузей де широко використовуються картографічні твори, а спільна співпраця різних фахівців призводить до ширшого використання карт. Отже, застосування карт завжди розвивалося та продовжує свій розвиток на стику картографії з іншими науками про Землю та суспільство [6, с.113].

Розробка питань використання карт належить до одних з найважливіших проблем картографії. Наукове та практичне використання карт відбувається в таких основних напрямках:

- для загального ознайомлення з місцевістю, із явищами і об'єктами, які зображені на картах, з просторовим розміщенням, сполученнями, зв'язками, властивостями й особливостями даних явищ та об'єктів (читання карт, іноді проводяться елементарні виміри);
- для орієнтування за картами (карта застосовується як путівник на місцевості);
- для інженерного проектування і будівництва (транспортного, гідротехнічного, містобудівного, сільськогосподарського і т.д.);
- для здійснення районних планувань, розробки і здійснення планів розвитку господарства і культури, а також для раціонального природокористування;
- для наукового опису, аналізу і пізнання явищ, що й називається картографічним методом дослідження.

Картографічний метод дослідження – це один із сучасних наукових методів, пов'язаних з використанням карт як найповніших джерел інформації, що зображена карті, для опису, аналізу та пізнання картографованих явищ, для здобуття нових знань і характеристик, вивчення їх просторових взаємозв'язків та прогнозу їх розвитку. [2, с.4]

Успіх досліджень за допомогою картографічного методу дослідження здебільшого залежить від обраних для цього способів зображення і знакових систем, а також досвіду в читанні карт, що набуваються під час вивчення різних розділів картографії, а також у процесі практичної діяльності. Методику роботи з картами встановлюють фахівці, що звертаються за допомогою до карт. Методи використання карт як засобу пізнання розробляють фахівці у відповідних галузях науки, в яких будуть проводитись дослідження (геологи, геоботаніки, кліматологи і т.д.) і картографи, що працюють у тих же розділах тематичної картографії (геологічної, геоботанічної і т.д.). Але розробка загальних питань картографічного методу все ж залишається за картографами.

Неабиякий вплив на розвиток та використання картографічного методу дослідження має взаємозв'язок картографії з іншими науками. Наприклад, розробка й удосконалювання математичного методу, широко використовуваного багатьма науками, належать математикам. Математичні знання активно використовуються для розробки схем постановки й виконання вимірювань в топографії та геодезії. Математика є основою для виконання обробки результатів проведених вимірювань. Це дозволяє отримувати раціональні значення величин, які вимірювались.

Фізика також має надзвичайно важливий вплив на розвиток картографічного методу та використання його в наукових дослідженнях географічної науки. Наприклад, при вивченні фігури Землі та її гравітаційного поля застосовуються закони механіки. Такі розділи фізики, як оптика, електрика й радіотехніка, застосовуються у розробці та експлуатації геодезичних приладів, що використовуються при топографічних зніманнях.

Для картографічного методу дослідження неабияке значення мають і досягнення в галузі інформатики, що займається вивченням методів зібрання, перетворення, збереження,

пошуку, передачі й розповсюдження інформації. Особливо ефективно використання методів й прийомів інформатики забезпечує організацію автоматизованої обробки картографічної інформації.

Це забезпечує розширення обсягів картографічних досліджень в різних галузях і впроваджувати картографічний метод дослідження в практичну діяльність. Суть картографічного методу полягає в тому, що географічна карта, як модель досліджуваних явищ, включається до процесу дослідження дійсності. При цьому карта виступає у двох ролях: як засіб дослідження і як його предмет у вигляді моделі, що замінює собою реальні явища, безпосереднє вивчення яких неможливе або складне. Яскравим прикладом таких явищ можуть бути географічні закономірності глобального масштабу.

Отже, картографічний метод дослідження – це метод наукового пізнання, що ґрунтується на використанні карт як моделей досліджуваного об'єкта й проміжної ланки між об'єктом і дослідником. Він має у своєму розпорядженні більшу кількість прийомів аналізу карт, включаючи опис за картами, графічні побудови за ними, картометричні визначення, математичне моделювання. Для дослідження використовують окремі карти, атласи та серії карт різної тематики, різного часу видання, різних масштабів. За допомогою картографічного методу вивчають структуру явищ, їхню динаміку й взаємозв'язки, функціонування, дають прогнози розвитку і розміщення в часі й просторі.

Картографічний метод дослідження дозволяє не просто вивчати зафіксовані знання в карті, але і їх динамічний прояв, тобто, прослідковувати взаємозалежність та взаємовплив різноманітних об'єктів та процесів навколишньої дійсності, розширювати знання і результати дослідження в процесі отримання висновків. Для людини, яка розуміє та вміє прочитати географічну карту, вона говорить більше, ніж томи енциклопедій.

Список літератури:

1. Берлянт А.М. Картографический метод исследования. Москва: МГУ, 1988. 252 с.
2. Бузіна І.М., Литвиненко Ю.О. Земельно-кадастрове картографування. Використання карт земельних ресурсів: конспект лекцій. Харків, 2016. 132 с.
3. Дудун Т.В., Тітова С.В. Географічні карти та картографічний метод дослідження. Київ, 2017. 150 с.
4. Збірка афоризмів, висловів, фраз для вчителя. URL: <https://naurok.com.ua/zbirka-aforizmiv-visloviv-fraz-dlya-vchitelya-37242.html> (дата звернення: 01.02.2021).
5. Салищев К.А. Картоведение. Москва: МГУ, 1982. 408с.
6. Тітова С.В., Дудун Т.В. Картографічний метод дослідження: від ментальності та практики до наукових досліджень. Modern scientific researches. 2018. Part 3. С. 111-126.

Андришулик В.М. СОВРЕМЕННЫЕ ИНТЕРАКТИВНЫЕ МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ В ВЫСШЕЙ ШКОЛЕ	152
Бабкіна Т.М., Смирнова Г.С. ПРИНЦИПИ ТАКСОНОМІЇ БЛУМА В УЧБОВОМУ ПРОЦЕСІ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	154
Багдасарян А.Б., Бабаян Б.Г., Унанян Л.С., Григорян А.М., Микаелян А.Р. СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ ОЦЕНКИ АНТИБАКТЕРИАЛЬНОЙ АКТИВНОСТИ ИМИДОВ И АМИНОСОЛЕЙ ВИННОЙ КИСЛОТЫ, МЕТОДОМ МОЛЕКУЛЯРНОГО ДОКИНГА	156
Байрамова С.Р. КЫЗЫ СОЦИАЛЬНОЕ БЛАГОПОЛУЧИЕ НАСЕЛЕНИЯ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ОПЛАТЫ ТРУДА	165
Бакай С.Ю. ЗНАЧЕННЯ ПІСЕНЬ У ВИВЧЕННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ НА ІНТЕГРОВАНІХ ЗАНЯТТЯХ «АНГЛІЙСЬКІ СПІВАНОЧКИ» ЗІ СТУДЕНТАМИ З ПОСТАНОВКИ ГОЛОСУ	168
Балапашева А.А. КАЗАХСТАНСКИЙ ОПЫТ ПОДГОТОВКИ ФАРМАКОЛОГОВ В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ	171
Балашова Г.С., Бояркіна Л.В. ПРОДУКТИВНІСТЬ КАРТОПЛІ ЛІТНЬОГО САДІННЯ СВІЖОЗІБРАНИМИ БУЛЬБАМИ ЗАЛЕЖНО ВІД ВПЛИВУ ПРЕПАРАТІВ ХІМІЧНОГО ТА БІОЛОГІЧНОГО ПОХОДЖЕННЯ	174
Баличева Н.В. ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧЕ СЕРЕДОВИЩЕ В НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	178
Бандурка О.І. ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА ВИЗНАЧЕННЯ УРАЖЕНИХ ПОЖЕЖАМИ ТЕРИТОРІЙ МЕТОДОМ БАЙЄСА ЗА ДОПОМОГОЮ ДЗЗ	181
Барабаш І.О. ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ	184
Бараташвили М., Бараташвили Т. ОПАСНОСТИ И СПОСОБЫ НЕЙТРАЛИЗАЦИИ ПРИ ФРЕЗЕРОВАНИИ АСФАЛЬТА	187
Барбелко Н.С. ОНЛАЙН СЕРВІСИ ТА ПЛАТФОРМИ ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	189
Барвінок Н.В. КАРТОГРАФІЧНИЙ МЕТОД ДОСЛІДЖЕННЯ ЯК ОДИН ІЗ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	193
Бєбко С.В. КООПЕРАЦІЯ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ЗАСІБ МІНІМІЗАЦІЇ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ПАНДЕМІЇ	196
Бєрєза Є.Д. ВИКОРИСТАННЯ CLOUDFORMATION ВІД AWS ДЛЯ МОДЕЛЮВАННЯ ГІБРИДНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ	199
Бєридзе Б. ЗНАЧЕНИЕ БЕЗОПАСНОЙ ПЕРЕВОЗКИ ОПАСНЫХ ГРУЗОВ МОРЕМ	200
Бєседовська Т., Яценко В.К. КРАСА ПРОПОРЦІЙ, ЯКУ СТВОРИЛА ПРИРОДА, ПРИДУМАВ БОГ, А ПОБАЧИЛА ЛЮДИНА	203
Блїдна Л.М. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ	206
Богдан В.К., Струтинский Ф.А., Чокінє М.С., Полякова Л.Д., Філонов А.В. КОЛОНИЗАЦИЯ САНОГЕННЫМИ МИКРООРГАНИЗМАМИ ПИЩЕВАРИТЕЛЬНОГО ТРАКТА ПОРОСЯТ-СОСУНОВ ПРИ ВЫРАЩИВАНИИ НА ПРОМЫШЛЕННЫХ КОМПЛЕКСАХ	209
Богун С.А. ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛКИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ	212
Боднар О.А., Калнауз Д.В. ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДІЯЛЬНОСТІ КБ «ПРИВАТБАНК» З УРАХУВАННЯМ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТИВ	214